

ZAPISNIK

sa 12. sednice Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore, održane 25. oktobra 2013. godine u Ostrosu-Opština Bar

Šednica je počela u 10 sati i 30 minuta.

Šednici je predšedavala Nada Drobnjak, predšednica Odbora.

Šednici su prisustvovali član/ice Odbora: Goran Tuponja, zamjenik predšednice Odbora, Draginja Vuksanović, prof.dr Jelisava Kalezić, dr Ljiljana Đurašković i Zdenka Popović.

Saglasno članu 56 Poslovnika Skupštine, odsustvo sa šednice najavile su: Žana Filipović, mr Branka Tanasijević, doc.dr Branka Bošnjak i Ljerka Dragičević.

Šednici su prisustvovali/e: žene Ostrosa, poslanik Genci Nimanbegu, odbornici u Skupštini opštine Bar – Bećir Berjašević i Ali Đečbritaj i predšednik Mjesne zajednice Ostros Emro Duraković.

Uvodne napomene u vezi sa održavanjem šednice u Ostrosu na temu – Položaj žena na selu i njihovo političko osnaživanje, dala je predšednica Odbora Nada Drobnjak i ukazala na značaj ove teme, jer ekonomsko osnaživanje žena predstavlja osnov jačanja njihove uloge u društvu.

Informisala je učesnike šednice da je Sporazumom o saradnji u oblasti ženskog preduzetništva predviđeno da se kroz edukaciju i stručnu podršku pomogne ženama koje žele da započnu posao, ili da ga unaprijede, povećaju nivo znanja i vještina. Programom za bolju zapošljivost i prihode žena u ruralnim područjima Crne Gore za period 2013-2015. godina definisani su prioritetni ciljevi, mjere i aktivnosti koje će voditi većoj i kvalitetnijoj participaciji žena u ruralnim područjima, te omogućiti veće prihode i kvalitetnije uslove života ovog dijela populacije. Ekonomski snažnije i aktivnije žene neophodan su preduslov ruralnog razvoja i ukupnog održivog razvoja Crne Gore. Od posebnog značaja za ekonomsko osnaživanje žena u ruralnim područjima je i Program za razvoj poljoprivrede i ruralnih područja IPARD 2007-2013. koji integriše principe rodne ravnopravnosti u ruralni razvoj. U programiranju, sprovođenju, praćenju i evaluaciji IPARD Programa poštuju se principi ravnopravnosti muškaraca i žena i princip nediskriminacije. U toku je i izrada Strategije ženskog preduzetništva, kao i priprema Obrtnog fonda za žene koji će se staviti na raspolaganje za razvoj inicijativa ženskog preduzetništva. Odjeljenje za poslove rodne ravnopravnosti Ministarstva za ljudska i manjinska prava u saradnji sa Razvojinim fondom za žene UN (UN WOMEN) je započelo implementaciju projekta „Jačanje ekonomskih i socijalnih prava žena u Crnoj Gori“. Cilj ovog projekta je eliminacija diskriminacije po osnovu pola na tržištu rada u Crnoj Gori. Naglasila je da prema podacima MONSTAT-a žene čine trećinu poljoprivredne radne snage. Zbog značaja koji poljoprivreda ima u ruralnim područjima Crne Gore, ali i zbog toga što je angažovanje u poljoprivredi važan osnov egzistencije još uvijek značajnog broja žena, potrebno je znatno unaprijediti njihovu poljoprivrednu zaposlenost. Prema popisu poljoprivrede iz 2010. godine u ukupnoj radnoj snazi na poljoprivrednim porodičnim gazdinstvima žene su činile 39,6%. Gotovo četvrtina žena (23,7%) angažovanih u poljoprivrednom radu na porodičnim gazdinstvima su starije žene. Mlade i mlađe žene bilježe znatno manji udio u ovoj radnoj snazi. Ovi podaci ukazuju da mlade žene u velikoj mjeri nijesu spremne da ostaju u seoskim zajednicama niti da se angažuju u poljoprivredi na porodičnim gazdinstvima. Za takvo stanje zaslužno je više faktora: žene u ruralnim područjima su rijetko vlasnice imovine. Prema podacima iz popisa poljoprivrede žene čine tek 12,9% nosilaca porodičnog poljoprivrednog gazdinstva. Poljoprivredna dobra posjeduje tek 3% žena. Za ekonomsko osnaživanje žena iz ruralnih područja, od posebnog je značaja pristup programima koji podstiču njihovo nepoljoprivredno ili poljoprivredno zapošljavanje. Kada je u pitanju pristup mjerama podrške poljoprivredi, podaci Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja ukazuju da su žene izrazita manjina među korisnicima mjera podrške u okviru programa MIDAS koji se od nedavno sprovodi uz podršku Svjetske banke. Među korisnicima grantova bilo je tek 26 žena, što čini samo 8% korisnika. Ovako mala zastupljenost žena među korisnicima sredstava podrške zahtijeva ispitivanje prepreka i faktora

njihovog malog učešća, kako bi se mjere prilagodile više potrebama žena iz ruralnog područja, uključujući i povećanje informisanosti i uslova prijavljivanja na konkurs. Položaj žena u ruralnim područjima u velikoj mjeri zavisi i od karakteristika lokalnih zajednica u kojima žive, kao i od porodičnih i širih socijalnih odnosa u kojima učestvuju, a koji mogu djelovati podsticajno ili sputavajuće na njihovu ekonomsku participaciju i zaposlenost. Podaci iz ISSP istraživanja ukazuju da više od petine žena (22,3%) nema prohodan put do svojih kuća, kao ni fiksni telefon. Nepovoljni infrastrukturni uslovi predstavljaju velike prepreke u uspješnijem ekonomskom angažovanju žena.

Tokom diskusije u kojoj su učestvovali/e: prof.dr Jelisava Kalezić, Draginja Vuksanović, Zdenka Popović, dr Ljiljana Đurašković, Goran Tuponja, poslanik Genci Nimanbegu, predstavnice žena Ostrosa, odbornici u Skupštini opštine Bar – Bećir Berjašević i Ali Đečbritaj i predsjednik Mjesne zajednice Ostros Emro Duraković, ukazano je na probleme u pogledu nepovoljnih infrastrukturnih uslova koji predstavljaju prepreku uspješnom ekonomskom angažovanju žena sa sela, a posebno su istaknuti teški uslovi života žena u ovom području koje se nalazi na udaljenosti od 43 km od opštine Bar, sa velikim problemima u putnoj infrastrukturi, bez organizovanog javnog prevoza, sa problemom vodosnabdijevanja, zaštite reproduktivnog zdravlja i slično, a potrebna je pomoć i pri organizovanju udruženja koje bi pomoglo i osnažilo žene da se direktno uključe u razvoj svoje sredine i da budu akterke i nositeljke progressa. Ukazano je na paradoks da je prije više od dvadeset godina postojala mogućnost da se žene zaposle u selu (postojali su pogoni nekih fabrika), a da danas te mogućnosti nema. Takođe je istaknuto da je neophodno podizanje svijesti javnosti o vrednovanju njihovog doprinosa ruralnom razvoju i potreba njihovog ekonomskog osnaživanja, a samim tim i obezbjeđivanja ravnopravnog pristupa i potpunog učešća u strukturama vlasti, što bi učinilo vidljivim njihove potrebe u kreiranju razvojnih politika na selu.

Nakon sednice koja je završena u 12 sati i 30 minuta, u okviru posete Ostrosu, član/ice Odbora posetili/e su Osnovnu školu „Đerđ Kastrioti Skenderbeg“ i Ambulantu Ostros u okviru Doma zdravlja Bar.

Sednica Odbora realizovana je uz podršku Misije OEBS-a u Crnoj Gori.

SEKRETARKA ODBORA
Snežana Grupković,s.r.

PREDŠEDNICA ODBORA
Nada Drobnjak,s.r.

